

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญใน
พิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติ พระปฐมเจดีย์
(ตอนที่ ๑)
: ส่วนองค์ระฆังของสถูป

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์
สำนักศิลปากรที่ ๒ สุพรรณบุรี

ส่วนองค์ระฆัง

ของสถูป

เลขทะเบียน ๒๑๘/๒๕๑๙

หิน, สูง ๑๑๒ เซนติเมตร

เส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๑ เซนติเมตร

พบในบริเวณวัดพระปฐมเจดีย์

ส่วนองค์ระฆังของสถูป

สร้างจากหินสองก้อนนำมาประกบกัน

โดยยึดด้วยเหล็กรูปตัวไอ (I)

ลักษณะองค์สถูปเป็นทรงกลมค่อน

ข้างสูง ส่วนบ่าขององค์ระฆังสลักลาย

ก้านขดในกรอบลายเม็ดประจำ

ส่วนล่างขององค์ระฆังสลักลายกลีบบัว

โดยรอบ

The Bell Part of a Stupa

ลักษณะองค์ระฆังของสตูป

เปรียบเทียบกับภาพสลักสตูปประกอบเป็นฉากหลังของพระพุทธรูปปางสมาธิสมัยทวารวดี พบที่อำเภอโคกบีบ จังหวัดปราจีนบุรี

และภาพสตูปในศิลาจารึกของมหรานาวิกะพุทธคูปตะ พบที่รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีอายุร่วมสมัยกับวัฒนธรรมทวารวดี

ซึ่งแสดงภาพสตูปมียอดฉัตรทำเป็นแผ่นกลมซ้อนจากขนาดใหญ่ลดเรียงขึ้นไป

ลักษณะของยอดฉัตรดังกล่าว อาจเปรียบเทียบกับได้กับส่วนยอดสตูปศิลาจากเมืองนครปฐมโบราณ ซึ่งปัจจุบันจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

พบสถูปทวารวดี ลักษณะ คล้ายคลึงกับที่นครปฐม

ยอดสถูปเจดีย์ ตั้งอยู่ภายใน
วัดอาร์กขเทวดา บ้านโคกวัด
ตำบลโคกปีบ อำเภอศรีมโหสถ
จังหวัดปราจีนบุรี

ลักษณะเหมือนหม้อน้ำ ขอบปากผาย
ออก ขนาดกว้าง ๑๑๗ เซนติเมตร
ขอบปากด้านบนกว้าง ๓๒ เซนติเมตร

พบร่องรอยการฝังเหล็กรูปตัวไอ และ
รอบบ่าสลักลายประจำยามก้ามปู และ
ลายลูกประคำโดยรอบ

ได้รับความอนุเคราะห์ภาพถ่ายและข้อมูลจาก
ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปราจีนบุรี

ศึกษา

สันนิษฐาน

ลักษณะขององค์สถูป
เปรียบเทียบกับภาพสถูปในศิลาจารึก
พบที่รัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ประเทศ
มาเลเซีย อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑
ซึ่งมีอายุร่วมสมัยกับวัฒนธรรมทวารวดี
นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความเห็นว่าอาจเป็น
สถูปจำลองที่ใช้สำหรับบรรจุพระบรม
สารีริกธาตุ เพื่อบรรจุไว้ในเจดีย์สำคัญ
โดยสังเกตได้จาก ตอนล่างของสถูป
จำหลักเป็นลายกลีบบัว

